

Preventivní program školy

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní škola Bří Jandusů, nám. Bří Jandusů 2, 104 00 Praha 10 - Uhřetěves
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Jiří Měchura
Telefon na ředitele	267710828
E-mail na ředitele	reditel@zsjandusu.net

Jméno školního metodika prevence	Mgr. Matouš Vítek		
Telefon	267710828		
E-mail	mvitek@zsjandusu.net		
Specializační studium	Ano -	Studuje -	Ne X
Realizátor vzdělávání	PF UK		

Jméno výchovného poradce	Mgr. Kateřina Sovová		
Telefon	267710828		
E-mail	ksovova@zsjandusu.net		
Specializační studium	Ano -	Studuje -	Ne X
Realizátor vzdělávání	UHK		

Jméno výchovného poradce	Mgr. Šárka Sochůrková		
Telefon	267710828		
E-mail	ssochurkova@zsjandusu.net		
Specializační studium	Ano X	Studuje -	Ne -
Realizátor vzdělávání	PF UK		

Jméno výchovného poradce	Mgr. Marcela Pecková		
Telefon	267710828		
E-mail	mpeckova@zsjandusu.net		
Specializační studium	Ano -	Studuje -	Ne X
Realizátor vzdělávání	MFF UK		

	Počet tříd	Počet žáků/studentů	Počet ped. pracovníků
ZŠ - I stupeň	16	459	19 uč. (+ 11 vych.)
ZŠ – II. stupeň	12	320	28 uč. (+ 9 asist.)
Víceleté gymnázium	-	-	-
4leté gymnázium	-	-	-
SŠ – ostatní	-	-	-
Celkem pedagogů na škole*	-	-	47

2. STRUČNÁ ANALÝZA SITUACE

Naše škola se nachází poblíž frekventované komunikace v lokalitě katastru Městské části Praha 22 – Uhřetěves. Škola je úplnou základní školou s prvním až devátým postupným ročníkem. První až čtvrtý ročník je letos zastoupen třemi třídami, pátý ročník čtyřmi třídami a šestý až devátý ročník je zastoupen třemi třídami. Školu navštěvuje 779 žáků ze spádových i nespádových oblastí.

Základní škola vyučuje podle ŠVP „Věřit si a znát“.

Potřebnost preventivního programu školy vychází ze Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT, z Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 až 2021, z Koncepce primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na území hl. m. Prahy na období 2014 až 2020, dále z Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže Č. j.: 20 006/2007-51 a dalších právních norem, samozřejmě také ze situace a potřeb školy.

Náš program je zaměřen především na zdravé postoje a hodnoty. Usilujeme tak o to, aby se žáci ve škole cítili dobře, aby zde panovala atmosféra vzájemné důvěry a porozumění. Díky školnímu parlamentu se nám podařilo zefektivnit komunikaci žáků a pedagogů navzájem, důraz je kladen také na spolupráci a odpovědnost za své chování a jednání. Dále je naším cílem to, aby školu opouštěli mladí lidé připraveni na život ve společnosti.

Jelikož se v naší obci setkáváme s rodinami jak ekonomicky silnými, tak socioekonomicky na nízké úrovni, musí být proto primární prevence velmi různorodá a zaměřená mj. i na lidskou toleranci.

Snažíme se v oblasti primární prevence vzdělávat i pedagogické pracovníky školy. Ti by měli dokázat monitorovat a včasné odhalit možná rizika (záškoláctví, počáteční šikana). Není v našich silách vymýtit všechny projevy rizikového chování, ale díky efektivní prevenci se snažíme tyto projevy alespoň omezovat. PPŠ počítá také se spoluprací rodičů a zákonných zástupců. Úzce spolupracujeme s úřadem MČ Praha 22 a s PPP P10.

Počet výskytu případů rizikového chování je v posledních letech stagnující. Přisuzujeme to efektivní dlouhodobé primární prevenci, která vždy aktuálně reaguje na potřeby žáků a školy samotné. Mezi žáky naší školy se v různé míře a v různém čase objevují následující formy rizikového chování:

- agresivita a šikana v raných i pokročilejších fázích
- kyberšikana
- drobné projevy intolerance vůči odlišnostem
- kouření a konzumace alkoholu (mimo školní budovu a ne v době školních akcí)
- záškoláctví, a to i skryté
- poruchy příjmu potravy
- sebepoškozování
- sexuálně rizikové chování (zveřejňování intimních fotografií na internetu)
- závislosti na mobilních telefonech, tabletech
- sexting aj.

Ve školní budově ani v přilehlých prostorách nebylo v posledních letech odhaleno zneužívání návykových látek. Velmi podstatně se snížil počet dětí závislých na nikotinu, vyskytuje se však více obětí sextingu, netolismu, agrese, šikany a kyberšikany a jedinců, kteří hůře odolávají stresu. Tyto děti jsou dlouhodobě sledovány, spolupracujeme s rodinami i s orgány sociálně právní ochrany a s policií.

Také v tomto školním roce zrealizujeme dotazníkové šetření žáků 4. až 9. ročníků s využitím portálu www.proskoly.cz v oblasti rizikového chování a budeme sledovat, porovnávat a vyhodnocovat aktuální stav této problematiky na naší škole, jsme zapojeni do projektu Nenech to být.

3. STANOVENÍ CÍLŮ PPŠ

A. Dlouhodobé cíle

- provádět dlouhodobou komplexní preventivní péči proti rizikovému chování dětí pomocí interaktivních forem práce
- výchovné působení všech pracovníků ZŠ na žáky – Školní řád
- působení pedagogů školy v odborných předmětech – Tematické plány
- působení preventivního týmu, výchovných poradců, školního parlamentu
- aktivně využívat motivační prostředky (školy v přírodě, lyžařské a sportovní kurzy, výlety, kulturní, společenské, sportovní akce, předmětové soutěže, kluby, zájmové kroužky, výchovně-vzdělávací činnost)
- zajistit co nejméně závislostí nebo experimentů s drogami u dětí a mládeže
- učit děti vzájemné toleranci, respektovat odlišnosti
- včas řešit problémy se šikanou, kyberšikanou, která se ojediněle mezi dětmi vyskytuje
- posilovat kohezi třídních kolektivů, utvářet pozitivní vztahy mezi dětmi
- ovlivňovat děti i v oblasti sebevědomí, hodnot a postojů a podpořit jejich zdravý životní styl
- rozvíjet u starších dětí právní vědomí a orientaci v problematice internetu a médií
- dostatečná a kvalitní informovanost na aktuální témata dle potřeb tříd
- zajišťovat vzdělávání pedagogů (orientace v problematice rizikového chování žáků), informovat rodiče a veřejnost, poskytovat konzultace a kontakty na odborníky

B. Krátkodobé cíle

Cíl:	Dosažení vzájemné tolerance mezi dětmi
Ukazatele dosažení cíle:	Tolerance jinakostí, sociálně-ekonomických odlišností, fyzických i psychických handicapů, kulturně-spoločenských odlišností, etnických odlišností aj.
Zdůvodnění cíle:	Omezení vzniku konfliktů, rizikového chování z důvodu netolerance
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Utváření pozitivních vztahů mezi dětmi, tolerance lidské odlišnosti

Cíl:	Omezovat pocity osamělosti a psychické nepohody u dětí
Ukazatele dosažení cíle:	Dosažení vyrovnaného chování a jednání při řešení povinností, problémů a konfliktů, minimalizace stresu, napětí a nervozity
Zdůvodnění cíle:	Neschopnost a bezradnost dětí (často souvisí i se vztahy v rodině) řešit v pohodě různé situace spojené se školou
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Podpora zdravého životního stylu, správných hodnot a postojů, posilovat zdravé sebevědomí

Cíl:	Orientace a bezpečné chování ve světě počítačů a internetu
Ukazatele dosažení cíle:	Pocit bezpečí při práci s internetem, bezpečný pohyb na sociálních sítích, umění si poradit s kyberšikanou
Zdůvodnění cíle:	Převážná většina dětí pracuje s počítači, s internetem, je nutné, aby se uměly chránit
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Orientace v problematice internetu a médií, rozvoj právního vědomí

4. SKLADBA AKTIVIT PPŠ PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY

a) Pedagogové

Název a odborné zaměření vzdělávání	PODPORA PRO SBOROVNÝ, UČITELE
Stručná charakteristika	Vzdělávací aktuálně sestavený program podle nabídky a podle potřeb pedagogů
Realizátor/lektor	O. S. ŽIVOT BEZ ZÁVISLOSTÍ
Počet proškolených pedagogů	CCA 15
Počet hodin	CCA 5 - 10
Termín konání	2020, 2021

Název a odborné zaměření vzdělávání	AKREDITOVANÉ SEMINÁŘE A KONFERENCE ZAMĚŘENÉ NA RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ DĚTÍ, NA PREVENCI A ŘEŠENÍ ŠIKANY, KYBERŠIKANY A NA TRESTNĚPRÁVNÍ PROBLEMATIKU, NA VZDĚLÁVÁNÍ ŠKOLNÍHO METODIKA PREVENCE
Stručná charakteristika	Tato témata jsou náplní konferencí a seminářů určených metodikovi prevence, výchovným poradkyním, učitelům a učitelkám a vychovatelkám, kteří se jich různě podle zájmu a možností zúčastní v tomto školním roce
Realizátor/lektor	SEMINARIA, S.R.O., MHMP
Počet proškolených pedagogů	CCA 3-5
Počet hodin	CCA 10 A VÍCE
Termín konání	2020/2021

b) Žáci

Tematické bloky ve výuce, zaměřené na prevenci rizikového chování

Ročník/ pololetí	Předmět	Vzdělávací oblast	Téma	Časová dotace	Vyučující
1./1.	Prv	Člověk a jeho svět	Zdravé klima třídy, úvod do protidrogové prevence	Dle tematických plánů Dle rozvrhu	Dle rozvrhu
2./1.	Prv	Člověk a jeho svět	Vztahy mezi dětmi, úvod do protidrogové prevence	„	„
2./1.,2.	Prv	Člověk a jeho svět	Dopravní výchova (Policie ČR)	„	„
3./2.	Prv	Člověk a jeho svět	Poznáváme sami sebe, tolerance	„	„
4./1.	Čj	Jazyk a jazyková komunikace	Mezilidské vztahy	„	„
4./1.	Př	Člověk a zdraví	Pomoc druhým, spolupráce	„	„
5./2.	Př	Člověk a zdraví	Obrana proti agresi, spolupráce, role v kolektivu, mezilidské vztahy	„	„
6./1.,2.	Čj	Jazyk a jazyková komunikace	Mezilidské vztahy, rodinné vztahy	„	„
6./2.	D, Ov	Člověk a společnost	Mezilidské vztahy, rodinné vztahy, hodnoty, postoje, lidská práva	„	„
6./1.,2.	Zdr	Člověk a zdraví	Sebepojetí, prosociální chování, řešení problémů, odlišnosti, lidská práva	„	„
7./1.	D	Člověk a společnost	Lidská práva	„	„
7./1.	Zdr	Člověk a zdraví	Zdravý vývoj osobnosti, sebepojetí, prosociální chování, lidská práva, závislosti, poruchy výživy	„	„
7./2.	Pv	Člověk a jeho svět	Závislosti	„	„
8./1.,2.	Ov	Člověk a společnost	Osobnostní výchova, hodnotový žebříček, komunikace, zdravý způsob života, lidská práva, právní vědomí	„	„

8./2.	Čj	Jazyk a jazyková komunikace	Lidská práva, mezilidské vztahy	„	„
8./2.	Pv	Člověk a jeho svět	Sebepoznání, sebevědomí	„	„
9./1.	Pv	Člověk a jeho svět	Osobnostní výchova, poznávám sám sebe	„	„
9./1.,2.	Čj	Jazyk a jazyková komunikace	Lidská práva, národnostní menšiny, mezilidské vztahy	„	„
9./2.	Ov	Člověk a společnost	Sociální vztahy, sociální politika státu, výchova k demokracii, hodnoty, postoje, právní vědomí	„	„
9./2.	Př	Člověk a příroda	Nebezpečí lidského chování	„	„

Primární prevence

Název programu	Pokračujeme XVI
Typ programu	Komplexní program specifické primární prevence
Stručná charakteristika programu	<p>Cílem programu je pokračovat v dlouhodobé komplexní preventivní péči proti rizikovému chování, která se vyznačuje interaktivními formami práce s celou třídou. Cílem péče je mimo jiné ovlivnit děti v oblasti sebevědomí, sebepřijetí, hodnot, postojů, chování se k sobě navzájem a především v chování k návykovým látkám.</p> <p>Dalším cílem péče je podpořit zdravý životní styl, vzájemnou toleranci a rozvíjet u dětí právní vědomí a orientaci v problematice internetu a médií.</p> <p>Preventivní péče tímto projektem byla zahájena v roce 2004. Tento program nebyl a nebude ovlivněn opatřeními vlády v souvislosti s koronavirovou krizí, jelikož díky lektorům může probíhat i v online prostoru přes aplikaci MS Teams, stejně jako v loňském roce.</p>
Realizátor	Život bez závislostí z.s., ProPrev, z.s.
Cílová skupina	Děti 1. až 9. ročníků
Počet žáků v programu	779
Počet hodin programu	56
Návaznost programu na cíle MPP	Provádět dlouhodobou komplexní preventivní péči proti rizikovému chování dětí pomocí interaktivních forem práce.
Ukazatele úspěšnosti	Dlouholetá úspěšná spolupráce s oběma externími realizátory, bezprostřední reakce dětí i pedagogů, velmi široký záběr prevence, komplexní ošetření účastníků, možnost další akutní navazující péče - minimalizace výskytu rizikového chování

Termín	Listopad - červen 2020/21
Zodpovědná osoba	Matouš Vítek – ŠMP, lektori ŽBZ z.s., lektori ProPrev, z.s.

Název programu	Naši šestáci
Typ programu	Adaptační výjezd
Stručná charakteristika programu	Cílem programu je koheze kolektivu (příchod nových žáků), posílení pozitivních zpětných vazeb mezi žáky a rozvoj komunikačních dovedností. Pomocí různých technik a her prohlubuje komunikační dovednosti, rozvíjí pozitivní vztahy mezi dětmi, navazuje, udržuje kvalitní vztahy, sociální dovednosti. Seznámí žáky se sociálně patologickými jevy, které se v jejich věkové skupině vyskytují. Žáci by si měli osvojit informace o negativním dopadu těchto SPJ na jejich chování, jednání i zdraví. Organizaci tohoto programu uzpůsobíme podmínkám spojeným s koronavirovou krizí.
Realizátor	ProPrev, z.s.
Cílová skupina	Děti 6. ročníku
Počet žáků v programu	84
Počet hodin programu	48
Návaznost programu na cíle MPP	posilovat kohezi třídních kolektivů, utvářet pozitivní vztahy mezi dětmi, ovlivňovat děti i v oblasti sebevědomí, hodnot a postojů a podpořit jejich zdravý životní styl
Ukazatele úspěšnosti	Práce s třídním kolektivem, koheze kolektivu, „fungující“ třída
Termín	2020/2021 (v závislosti na opatřeních spojených s koronavirovou krizí)
Zodpovědná osoba	Matouš Vítek – ŠMP, lektori ProPrev, z.s.

Název programu	Besedy rozšiřující portfolio PPŠ
Typ programu	Interaktivní besedy zaměřené na akt. problematiku
Stručná charakteristika programu	Besedy jsou zaměřeny na nebezpečí požívání alkoholu, šikanu, kyberšikanu, kriminalitu, právní vědomí, užívání drog, AIDS, pohlavní choroby, partnerské vztahy, lásku, sex, na sexuální rizikové chování.
Realizátor	POLICIE ČR, SANANIM, DROPIN, ProPrev, Martin Hornych, další výběr realizovaný dle potřeb
Cílová skupina	Děti 3. až 9. ročníků
Počet žáků v programu	Cca 500
Počet hodin programu	cca 30 - 40
Návaznost programu na cíle MPP	dostatečná a kvalitní informovanost na aktuální témata dle potřeb tříd
Ukazatele úspěšnosti	minimalizace forem rizikového chování u žáků naší školy
Termín	zaří až červen 2020/21

Zodpovědná osoba	Matouš Vítek - ŠMP
------------------	--------------------

c) Rodiče

Veřejnost a rodiče jsou příležitostně, dle jejich zájmu nebo v případě nutnosti informováni o průběhu a plnění preventivního programu školy na třídních schůzkách, na webových stránkách školy, na informační nástěnce ve škole, popř. pomocí článků v Uhřetěveském zpravodaji. Dále probíhá spolupráce s KPŠ a s Radou školy.

Pokud se vyskytne problém mezi dětmi v některé ze tříd, řeší se i s rodiči na mimořádných třídních schůzkách za účasti členů preventivního týmu, event. s pozvaným odborným pracovníkem (lektorem) příslušné organizace.

5. EVALUACE

Nejúčinnější metodou pro měření efektivity se nám jeví přímá práce s kolektivy tříd a posouzení a porovnání klimatu třídy bezprostředně po ukončení programu. Dále dle potřeb využíváme anketní a dotazníková šetření, sociometrická šetření a pohovory s pedagogy a žáky. Reálný průběh prevence a její zhodnocení uvádíme ve Výroční zprávě školy.

Prevence v loňském školním roce probíhala plynule podle preventivního programu, navíc v jedné páté, v jedné šesté a v jedné osmé třídě jsme museli v průběhu školního roku posílit prevenci proti šikaně, nevhodnému chování dětí k sobě navzájem, prevenci na posílení pozitivních vztahů mezi dětmi a prevenci k problematice sebepoškozování.

V letošním roce posílíme ve vyšších třídách prevenci proti kybershikaně a sexuálně rizikovému chování a zaměříme se na prevenci právního vědomí.

A) Kvalitativní hodnocení

Všechny programy jsou dlouhodobě osvědčeny a považujeme je za efektivní. To vyplývá jak z dotazníkových šetření, tak ze stagnujícího výskytu různých forem rizikového chování mezi žáky školy. Skupiny žáků jsou v preventivní péči „ošetřeny“ kompletně a postupně v plynulé návaznosti, snažíme se o tematickou různorodost. Pokud se problémy vyskytnou, tak převážně u jednotlivců. Těm se snažíme více či méně úspěšně v rámci našich možností pomoci.

Ve všech programech budeme pokračovat i nadále a doplňující aktivity zrealizujeme dle aktuálních potřeb tříd, školy, nebo dle požadavků třídních učitelů nebo rodičů.

B) Kvantitativní hodnocení

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU

Vzdělávací akce pro pedagogické pracovníky v oblasti prevence RCH	
Počet vzdělávacích aktivit	2 a více
Počet celkově proškolených pedagogů	cca 25
Počet hodin	15 a více

II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

	Počet aktivit	Počet hodin	Počet zúčastněných rodičů
Aktivity pro rodiče v oblasti prevence RCH	0	0	0

III. PREVENTIVNÍ AKTIVITY PRO ŽÁKY ŠKOLY

Specifické preventivní aktivity, reagující na individuální situaci (problém) ve třídě	Počet aktivit	Počet žáků	Počet hodin přímé práce
Blok primární prevence	28	779	cca 56
Interaktivní seminář	-	-	-
Beseda	cca 15 - 20	cca 500	cca 30 -40
Komponovaný pořad	-	-	-
Pobytová akce	3	84	48
Situační intervence	-	-	-
Jiné	-	-	-

Volnočasové aktivity při školách	Počet aktivit	Počet žáků
Školní kluby	1	Cca 450
Školní kroužky	46	Cca 450
Víkendové akce školy	4	CCA 250
Prázdninové akce školy	-	-
Jiné	18	CCA 350

Seznam používaných zkratk:

PPŠ ... primární program školy

ŠMP ... školní metodik prevence

ŠVP ... školní vzdělávací program

PPP ... pedagogicko-psychologická poradna

RCH ...rizikové chování

PPRCH ... primární prevence rizikového chování

Program proti šikanování**Základní škola, Praha 10, Náměstí Bří Jandusů 2****Školní rok 2020/2021**

Program proti šikanování je přílohou preventivního programu školy pro rok 2020/2021. V případě potřeby bude aktualizován. Jeho tvorba a realizace vychází z těchto materiálů:

- Aktualizovaný a revidovaný Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních; č. j. 24 246/2008-6, který rozšiřuje vnímání oblasti šikany i o oblast šikany páchané na druhých z důvodů jinakosti a současně o oblast násilí páchané žáky na pedagogích
- Nově deklarovaná práva pedagogů v § 22a školského zákona (novinky 2017)
- Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 20 006/2007-51
- Metodické doporučení k PPRCH u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních; č. j. 21291/2010-28
- § 29 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
- Poznámky k možnostem právního řešení problematiky šikany ve školách

- Kolář, M. - Bolest šikanování
- <http://aplikace.msmt.cz/HTM/KTSkolniprogramprotisikanovani.htm>
- <http://www.minimalizacesikany.cz>

1.) Cíl programu:

- v případě výskytu včas odhalit a efektivně řešit šikanování
- účinnou prevencí během školních aktivit a během realizace minimálního preventivního programu vytvářet ve škole bezpečné, spolupracující prostředí, ve kterém se podporují vzájemné pozitivní vztahy mezi žáky navzájem i mezi žáky a učiteli (potlačení agresivity, podpora solidarity, respektu, tolerance, vědomí sounáležitosti, jednání v souladu s etickými a právními normami)

2.) Definice šikany a její projevy:

Šikanování je jakékoli chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašit žáka, případně skupinu žáků. Jedná se o vztahy mezi rovnocennými jedinci, tzn., že aktéry šikany jsou opět žáci. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo nemohou z jakýchkoli důvodů bránit.

Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Nezřídká se objevuje také ve formě „symbolického“ sociálního vyloučení, kdy jedinec zůstává ve skupině, ale vzájemně o sebe nestojí a pouze se tzv. „trpí“.

Za šikanu jsou označovány tyto projevy chování:

- projevy chování jsou opakované a trvají delší dobu
- projevy chování mají nezřídká tendenci se stupňovat
- oběť nemá možnost se přiměřeným způsobem bránit

Výjimku tvoří kyberšikana, která se většinou neděje na půdě školy a nemusí být stupňovaná (útoky pomocí e-mailů, SMS zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod.).

Základní formy šikany:

- Verbální a psychická šikana
  - přímá – nadávky, pomluvy, vyhrožování, vydírání, ponižování, udílení násilných příkazů, kyberšikana
  - nepřímá – přehlížení, ignorování
- Fyzická šikana přímá a nepřímá
  - krádeže, ničení majetku, bití, loupeže, fyzické útoky, pohlavní zneužívání
- Smíšená šikana
  - kombinace psychické a fyzické šikany

3.) Kompetence školy a pedagogických pracovníků:

Vedení školy a pedagogičtí pracovníci se řídí ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Škola je povinna zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování

školských služeb a poskytuje žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.

Škola je povinna dle výše uvedeného paragrafu vytvářet žákům a studentům podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů.

Pokud se prokáže, že šikana naplňovala skutkovou podstatu trestného činu a pedagogický pracovník o ní věděl a včas ji neoznámil či nepřekazil, vystavuje se tak riziku trestního postihu pro neoznámení, popř. nepřekážení trestného činu (§ 168, 167 trestního zákona).

4.) Postup při řešení šikany – krizový plán

Neexistuje jednotný postup při vyšetřování a řešení při výskytu šikanování. Vždy musíme postupovat citlivě a individuálně v kontextu dané situace s ohledem na osobnostní charakteristiky objektů a svědků.

Kdy začít s vyšetřováním:

- rodiče oznámí podezření na šikanování
- dojde k odhalení šikanování – učitel je svědkem útoku
- oběť nebo jiné osoby nahlásí šikanu učiteli
- šikana vyjde najevo ze screeningu
- při nepřímo varujících signálech, které vysílá oběť – žák je často ve třídě osamocen, zdržuje se v blízkosti učitelů, zhoršil se mu prospěch, narostla absence, změnilo se chování dítěte – je najednou tiché, zakřiknuté nebo naopak impulsivní, často mu chybí školní pomůcky...

A) Škola řeší situaci vlastními silami:

- třídní učitel průběžně monitoruje vztahy ve třídě
- v případě podezření výskytu šikanování provede sám nebo za pomoci školního metodika prevence vhodný screening
- při prokázání podezření třídní učitel vždy případ předává Školnímu poradenskému pracovišti, tj. ředitel školy, školní metodik prevence a výchovný poradce
- problém se neřeší před celou třídou, ale již od počátku se se třídou musím pracovat jako s „nemocnou“ skupinou
- nic neřeší bezprostředně po odhalení, nejprve se problém konzultuje s ostatními pedagogy, stanoví se další postup, popř. kdo bude koho vyšetřovat, kdo s kým povede rozhovory apod.
- nikdy nekonfrontovat oběť a agresora
- určené osoby vedou rozhovory se svědky, obětí, agresory, vždy zvlášť s časovým odstupem, vedou si podrobnou dokumentaci výsledků
- nabídnout a zprostředkovat oběti pomoc
- informovat rodiče oběti, popř. svědků a konzultovat s nimi zjištěné informace
- vyslechnout agresory bez možnosti spolupráce (jedná-li se o více osob), rázně jejich projevy odsoudit a upozornit je na následné sankce
- informovat rodiče agresora/ů, popř. svolat výchovnou komisi, snažit se o spolupráci s rodiči agresorů

- udělení výchovných opatření – NTU, DTU, DŘŠ, klasifikačních opatření – snížený stupeň z chování
- zprostředkovat oběti terapii, odbornou pomoc, pracovat i s agresory

B) Škola dle uvážení kontaktuje následující instituce a organizace pokud:

- šikana naplňuje skutkovou podstatu trestného činu
- potřebuje pomoci s vyšetřováním
- potřebuje odbornou poradenskou pomoc
- vznikne oznamovací povinnost
- agresori nebo jejich rodiče nespolupracují

Seznam institucí a organizací:

- Policie ČR – 158
- Policie ČR, obvodní oddělení Praha 22 – Nové náměstí 1432, Praha 10 – 974 860 710
- Policie ČR, obvodní ředitelství IV, Kongresová 2, Praha 4 – 974 821 280
- PPP pro Prahu 10, Jabloňová 3141, Praha 10 – 272 651 082, Mgr. Martina Zelená
- OSPOD, Nové náměstí 1250, Praha 10 – 271 071 816, Mgr. Zdeňka Žaludová
- Středisko výchovné péče SVP, Čakovická 51, Praha 9 – Klíčov – 286 887 075
- Linka proti šikaně ve školách – 286 881 059, 774 089 181 (8 – 18 hod)
- Linka bezpečí – 116 111
- klinický psycholog, DPS II, Uhřetěves – 267 313 478, Mgr. Krulová Tatiana

5.) Prevence šikany v rámci PPŠ:

1.) zabudovaná v dlouhodobých cílech programu:

- působení preventivního týmu
- učit děti vzájemné toleranci, respektovat odlišnosti
- včas řešit problémy se šikanou, která se ojediněle mezi dětmi vyskytuje
- posilovat kohezi třídních kolektivů, utvářet pozitivní vztahy mezi dětmi
- ovlivňovat děti i v oblasti sebevědomí, hodnot a postojů a podpořit jejich zdravý životní styl

2.) při realizaci samostatných projektů minimální prevence:

- konference, semináře pro pedagogy, vychovatele, vých. poradce, ŠMP
- Pokračujeme XVI (Život bez závislostí, ProPrev) – bloky primární prevence
- Naši šestáci (ProPrev) – adaptační pobyty
- další interaktivní besedy, semináře (SANANIM, Seminaria, MHMP, DROPIN, ProPrev, ŽBZ, Policie ČR, Martin Horných, aj.)

Pedagogičtí pracovníci budou s aktualizovaným preventivním programem školy seznámeni dne 12. října 2020 na pedagogické radě.

V elektronické podobě je umístěn na učitelském serveru a webových stránkách školy.

Vypracoval: Mgr. Matouš Víték – školní metodik prevence

V Praze, dne 21. září 2020